Р Е Ц Е Н З И Я

Определена съм заповед № 282 от 15.04.21 на Ректора на ВСУ за член на научното жури/рецензент/ по публична защита на дисертационен труд на тема : Правно регулиране на личните данни в станите на общността на независимите държави /ОНД/ и Емропейския съюз /ЕС/- сравнително-правно изследване“ с автор г-н Ернар Ерболатуьй Ерболатов.

Г-н Ернар Ерболатов е зачислен сс Заповед № 107 от 28.02.20 ректора на ВСУ в направление 3.6 право, по докторска проограма Международно право и международни отношения като докторант на самостоятелна подготовка.Изпълнен е учебния план на докторанта, положени са изпитите с пълно отличие,в срок е представен и окончателният вариант на дисертационени труд. За участие в конкурса представя реферат, 9 броя статии, и изискуемте по българския ЗРАСРБ минималния изисквания за придобиване на научна степен доктор.Статиите са по темата на дисертацията,затова няма да се рецензират поотделно,защото не представят нови виждания и становища на автора, различни от тези в дисертационния труд.

Г-н Ерболатов е роден на 05.11.1980г. Магистър е по право от 2015. Работи като старши преродавател в катедра“ Право и история“ към Инновационен евразийски университет от 2016. Член е на съвета на Павлодарския филиал на съдилищата в Р Казахстан.

Представеният дисертационен труд на тема: Правно регулиране на личните данни в страните на общността на независимите държави/ОНД/ и Европейския съюз /ЕС/-сравнително-правно изследване с автор г-н Ернар Ерболатуьй Ерболатов е в обем от 238стр.,съдържащ увод, три заглави ,заключение и списък на използваната литература.

Правилно изградена структура и актуалността на темата дават възможност, авторът да изгради обоснована, научно доказана и ефективно действаща правна рамка за развитие на защиата на личните данни.

В процеса на формиране на информационното общество постепенно се модернизират способите и методите на разпространение и обмен на

информация, както и се променя и структурата на информационното пространство. В Р Казахстан се създава нова нормативна база с оглед изграждане на адекватен механизъм за правата на защита на личните данни. Тук се отнасят Конституцията на Р Казахстан, Закон на Р Казахстан от 16.11.15 за достъп до информация и др.

В тази връзка се очертава като особено актуален въпросът, за осмисляне от науката на възможностите за гарантиране защитата на конфендициалността на личните данни.

Авторът е изследвал и цитирал значителен обем научни разработки на национални и чуждестранни учени като: С.С.Алексеев, С.М.Абрамзона, А.В.Малько,А.Е.Жатканбаев и др.

Целта на изследването е да се проведе сравнително-правен анализ на правното регулиране на обмена на личните данни в страните на ОНД и ЕС и да се направят обосновани предложения по разработване и усъвършенстване на националното законодателство на Р Казахстан.

Научната новост се изразява в обстоятелството,че дисертацията е първото проведено комплексно сравнително-правно изследване на основите на правното регулиране на личните данни .Тук се наблюдава с определящото значение и ролята на международните нормите и принципи.

Глава първа е посветена на теоретико-правната характеристика на института на личните данни .След разглеждане на историко-правното развитие на института, очертаване на генезиса на правното регулиране на защита на личните данни в Европа и ОНД, авторът изяснява понятието и видовете лични данни в законодателството и доктрината.Той приема,че данните,това са „информация/сведения/ сформирани в електронните бази и подлагани на автоматизирана обработка чрез използване на информационни технологии.т.е. данните се разглеждат като разновидност на информация.

Г-н Ерболатов развива удачно с научен принос теоретико -правните въпроси на понятието лични данни, относно субекта на правоотношението ,правната природа на личните данни и тяхната връзка с основните права и свободи на гражданите като правото на информация,право на частен живот/личен живот/.

Този факт безусловно представлява научен принос в международноправната теория.Авторът предлага и изясняване на понятието „персонални данни“ в международноправното регулиране.Изяснява ,че в законодателството на Р Казаахстан те биван с ограничен и открит достъп. Предлага се и включването на т.нар.чувствителни данни.

В Закона на Р Казахстан за защита на личните данни, последните са сведения, отнасящи се до определен или определяем субект, зафиксиран на електронен,хартиен или друг материален носител.Авторът предлага да се създаде международен механизъм за защита на личните данни с водещи усилия на международни институции и организации. предлага създаване на законодателство в Р Казахстан гарантиращо конфиденциалността на личните данни.Конфиденциалната информация също има различни видове и е необходимо да се систематизира в един нормативен акт.

Разгледани са различни класификации на личните данни.На стр.74 авторът пише ,че личните данни могат да бъдат класифицирани в три категории.:

*обичайни-могат да се узнаят без специално разрешение

*чувствителни-за тяхното използване в закона са предвидени специални механизми за защита и безопасност

*особено чувствителни-използването им е разрешено само в изключителни случаи или е забранен.

Посочени са и други класификации на Ф.Абаев, ,Н.Петрыкин и др.

В Закона на ОНД от 2018г личните данни биват: анкетни ,служебни, биометрични лични данни.

В съответствие с Директива 95/46/ЕС и Регламент по защита на личните данни от 28.5.2018 специално се отделят като категория“чувствителните данни“,срещат се също и“идентификационни данни“ от чуждестранната европейска практика.

Извежда се изводът,че на база чуждестранния опит,защитата на личните данни налага ограничаване обема на тяхното използване ,както и изменението им да става със съгласието на субекта и засилване режима на охрана.

Глава втора е посветена на правното регулиране на отношенията ,свързани с оборота/обмена/ на личните данни.

Подчертано е, че в Р Казахстан няма правни норми регламентиращи събирането, съхраняването, използването и разпространението на личните данни , както и друга информация, съдържаща информация за частния живот на лицето. Правилно авторът търси нормативна опора и прави аналогия с други норми, отнасящи се до правото на неприкосновеност на личния живот,на правото на получаване и разпространяване на информация и др., с оглед изясняване на нормативната основа на правното регулиране.

Г-н Ерболатов определя,че важно място в правното обезпечаване на информационните процеси ,заемат въпросите свързани със събирането, обработка и съхраняване на личните данни, както и тези, свързани с особеностите при обмена на личните данни в интернет.

Изведени са изводи,че в Закона за защита на личните данни на Р Казахстан са уредени въпросите за събиране,обработване и гарантиране конфенденциалността на личните данни, но те се нуждаят от конкретизация/стр136/.Научна новост е пълното,убедително и научно обсновано очертаване на нерегламентираните въпросите относн:съгласието на субекта,изграждане на понятие“ база йерархически данни“, изясняване на термините „натрупване“, е „допълване“ и др.

Научно обосновано е предложението , да се създаде В Р Казахстан орган, който да е аналогичен на Агенцията за защита на личните данни в някои европейски страни.

Глава трета е посветена на механизма на защита на личните данни.Задълбочено са изследвани международните стандарти и задграничния опит в областта на защита на личните данни.Специално място е отделено на правното регулиране на защитата на личните данни в ЕС в контекста на влиянието им върху практиката на пост-социалистическите страни.

Кто научен принос и новост могат да се определят очертаните и направени предложения за повишаване ефективността на законодателството на Р Казахстан в сферата на защита на личните данни.Тук трябва да се отбележи предложението за унифициране на

международно-правните норми в рамките на единен международен документ,който да създава условия за събиране обаботка и съхраняване на личните данни.В това число да се използват и нови информационни технологии.

Запознавайки се с дисертационния труд, установих ,че по тема, обем, структура ,използвани източници, предложеният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ на ,минималните изисквания по този закон.

Към труда могат да се отпавят някои препоръки ,които не влияят на високата ми положителна оценка , а имат за задача да го усъвършенстват .

а/ Да се посочат някои научни приноси на български учени относно понятието личнни данни,тяхните виждания за усъвършенстване на законодателството.

б/Доколкото става дума за сравнително- правно изследване, тук проведения анализът може да се допълни със защита на личните данни с водещи страни от англо-саксонската система.

В заключение:давам положителна оценка на представения труд и с пълна убеденост предлагам на членовете на научното жури да присъдят на г-н Ербалатов Ернар Ерболатулуй научната степен доктор по докторска програма „Международно право и международни отношения“.

20.05.21 Рецензент: проф д-р Христина Балабанова